

## НИКОЛА ТЕСЛА

(Смиљан, 10. српња 1856. – Њујорк 7. сечња 1943.)

### ЦИТАТИ

- \*Не жалим што су други покрали моје идеје. Жалим што немају своје. (О изумима и патентима)
- \*„Он ће бити дијете олује. Не, биће дијете свјетлости.“ (Разговор мајке и бабице, рођење у олујној ноћи)
- \*Човек је рођен да ради, да трпи и да се бори; ко тако не чини, мора пропасти.
- \*У кристалу имамо чисту евиденцију егзистенције формативног животног принципа, и ако поред свега не можемо разумети живот кристала – то је ипак живо биће. (Никола Тесла 1900. г.)
- \*Кристали су жива бића у почецима стварања.
- \*Све ствари имају фреквенцију и вибрацију.
- \*Сви смо ми једно. Људи су међусобно повезани невидљивим силама.
- \*Иако имамо слободу да мислимо и делујемо, ми се држимо заједно, попут звезда на Небеском своду с нераздвојним везама. Ове везе се не могу видети, али их можемо осетити.
- \*Ваша мржња, претворена у електричну енергију, могла би освјетљавати градове и градове. (Хрватима почетком другог свјетског рата)
- \*Чврсто верујем у правило компензације. Истините награде су увек у размеру с радом и жртвама. (О свом истраживачком раду)
- \*Нека будућност каже истину, процените свакога човека према његовом раду и заслугама. Садашњост је њихова, али будућност је моја, за коју сам тако напорно радио. (О својим изумима и заслугама)
- \*29 последњих дана у месецу је најтеже. (Почеци живота и рада у Њујорку, Америци)
- \*Мир у свету може доћи само као природна последица универзалног просветљења.
- \*Мислим да нема ниједног дубљег испуњења које може обузети људско срце као осећај изумитеља када види да се његове идеје остварују. Такви осећаји наведу човека да заборави на храну, спавање, пријатеље, љубав, све.
- \*Напредак и развитак човека од неизмерне су важности за човечанство и битно зависе од инвенције (изума).

- \*Најважнији продукт стваралачког ума је изум. Његов је крајњи циљ овладавање ума природом и искоришћавање њених сила за потребе човечанства.
- \*Изумитељ налази голему компензацију у задовољству које пружа његов рад и у спознаји да је он јединка изузетне способности без које би врста већ одавно пропала у тешкој борби против немилосрдних елемената.
- \*Врашки способан човек. (Томас Алва Едисон о Николи Тесли)
- \*Практични успех идеје, без обзира на инхерентне могућности, зависи од става савременика.
- \*Од свих „сила трења“, она која највише успорава људски напредак је незнање, оно што Буда назива „највеће зло у свету“.
- \*Дар менталне енергије долази од Бога, врхунског бића и ако ми концентришемо наше мисли о тој истини постајемо складни с овом великом моћи. Моја мајка ме научила да треба сву истину тражити у Библији.
- \*Научници данас мисле дубоко уместо јасно. Човек мора бити здрав да мисли јасно, али се може мислити дубоко и бити прилично луд.
- \*Данашњи научници су супституисали математику за експерименте, те они лутају од једначине до једначине, и на крају изграђују структуру која нема везе на стварношћу.
- \*Напредак цивилизације чини се попут ватре, прво искра, следеће пламен, а онда експлозија ватре повећавајући брзину и снагу.
- \*Било што, што покушамо учинити у било којем пољу, морамо ставити под наше залагање, јер зависимо од снаге.
- \*Наше врлине и наши промашаји су неодвојиви, као сила и материја. Када се одвоје, нема више човека.
- \*Универзални мир као резултат кумулативних напора током столећа може доћи у постојање брзо – не као кристал који одједном формира решење које је било полако припремано.
- \*Научник не циља према изненадним резултатима. Он не очекује да његове напредне идеје буду спремно прихваћене.
- \*Наука је лична перверзија, осим ако има као свој крајњи циљ побољшање човечанства.
- \*Чак и материја која се назива анорганском, сматра се мртвом, а она одговара неверницима и даје непогрешивост доказа о животном начелу унутар себе. Све што постоји, органско или анорганско, живо и неживо је осетљиво на подстицај споља.

- \*Сматрам својом дужношћу да помогнем у сваком погледу саветом и чином. (24. 5. 1892 о идеји изградње централе изменичне струје у Аустро-Угарској - Загребу)
- \*Ако будем имао среће да остварим бар неке од својих идеја, то ће бити добротворство за цело човечанство. Ако се те моје наде испуне, најслађа мисао биће ми та да је то дело једног Србина. (Никола Тесла у време посете Београду 1892. године)
- \*Онога дана када наука почне проучавати нефизикалне (духовне) појаве, у десет година напредоваће више него у ранијим столећима своје повести.
- \*Човек се мора вежбати у умерености и надзору наших чула и склоности у било којем погледу, тако одржавајући себе младим у телу и разуму. Суздржавање ми није увек било по укусу, али су моја угодна искуства голема награда.
- \*1000 тајни природе на које сам се случајно спотицао, дао бих за ову једну коју сам ишчупао из природе, унаточ свим чудима и опасностима с којима сам се суочавао.
- \*Ако не знате како, посматрајте појаве природе, она ће вам дати јасне одговоре и инспирацију.
- \*Био сам задивљен овим човеком, који је без правовременог образовања или научног искуства толико учинио. (О Томасу Алви Едисону)
- \*Учио сам туце језика, проучавао литературе и уметност, провео своје најбоље године у књижницама читајући све што би ми дошло под руку и осетио сам да сам трошио време, али убрзо сам схватио да је то било најбоље што сам икада учинио.
- \*Врло вероватно би моја каријера завршила пре времена да ме провидност није снабдела одбрамбеним механизмом који је из године у годину јачао и непогрешиво се активирао када су ми снаге биле на измаку.
- \*Ако покушам наставити прекинути ток мисли, осећам праву духовну мучнину, нехотице тада прелазим на други посао, изненађен свежином ума и лакоћом којом свладавам препреке које су ми пре квариле рачуне. И редовито налазим одговоре на тешка питања уз најмањи напор.
- \*Едисон је више изумитељ корисних ствари, а ја сам изумитељ нових принципа.
- \*Да је Едисон требао наћи иглу у пласту сена, он би наставио с марљивошћу пчеле прегледавајући сламку по сламку док не би нашао предмет тражења. Нажалост био сам сведок ових ствари, знајући да би му мало теорије и рачуна уштедило 90% његова рада.
- \*Господине Едисон, познајем два велика човјека. Један сте ви, а други је младић који стоји пред Вама. (Писмо препоруке Чарлса Бачелора из Париза)
- \*Пустите Марконија, добар је он момак, у свом раду користи најмање 16 мојих патената.

- \*Боравим у хотелима. Имати властити стан значило би везати се емоцијама за одређени простор, а то одвлачи пажњу и присебност од науке.
- \*Сви ми морамо имати неки идеал који ће управљати нашим понашањем и задовољити нас, али он није материјалан, без обзира да ли је вера, уметност, наука или било што друго, само је важно да делује као нематеријална сила.
- \*Новац не представља толику вриједност какву је поставио човјек према њему. Сав новац ја сам улагао у изуме с којима сам омогућио нове проналаске омогућујући човјечанству лакши живот.
- \*Појединац је пролазан, расе и народи ће доћи и проћи, али човек остаје. У томе лежи дубока разлика између појединца и целине.
- \*Три су могућа решења за проблем повећања људске енергије: прехрана, мир, рад.
- \*Освојити стрму силу постаје теже сваки дан. Одбрана је континуирано добивање предности напада, као да напредујемо у сотонској науци уништења.
- \*Сукоби између појединаца, као и владе и народа, резултат су неспоразума у најширем значењу овог појма. Неспоразуми су узроковани немогућности да се цени међусобно мишљење.
- \*Опасност од сукоба се опасно повећава због више или мање доминантног осећаја борбености, коју представља свако људско биће. Да се одупре овој својственој тенденцији најбољи начин је да се растера незнање од дела других помоћу систематског ширења општег знања. Имајући ово на уму најважнија је помоћ кроз размену мишљења и односа.
- \*Узајамно разумевање ће бити неизмерно олакшано употребом једног универзалног језика.
- \*Наша осетила омогућавају нам да перципирамо само део минута спољњег света. Наша расправа се простире на малој удаљености. Наш вид спречава зид и сенка. Да бисмо упознали једни друге морамо заобићи сферу нашег осећаја перцепције. Ми морамо пренети нашу интелигенцију, путовања, транспорт материјала и преноса енергије потребне за наше постојање.
- \*Без обзира на то шта ће будућност донети, универзална примена тих великих начела је потпуно исправна, иако се њихов долазак чини дуг. (Изуми у будућности)
- \*Практични пренос енергије без жица је од изванредног значаја за човека.
- \*На тај начин све што је било велико у прошлости било је исмејано, осуђено, изгурано, потискивано – само да изађе још јаче, све више победоносно из те борбе.
- \*Сваки напор под присилом захтева жртвовање животне енергије. Ја никада нисам платио ту цену, напротив, ја сам пустио своје мисли да процветају.

- \*Говори се да сам један од најустрајнијих радника, можда и јесам, ако је мисао еквивалентна раду, јер сам њему посветио готово своје време. Али ако се рад интерпретира као коначан у коначном времену по посебно утврђеним правилима, онда сам можда и најгора ленчина.
- \*Наша прва настојања су искључиво нагонски подстицај живописне маште и недисциплине.
- \*Како одрастамо разум се ојачава и постајемо систематичнији и креативнији. Али ти први импулси, на први поглед непродуктивни, они су највећи тренутак и могу снажно обликовати наше судбине.
- \*Питање од велике важности ће бити прво знати: Колики је капацитет Земље? И какав је набој ако је наелектрисана?
- \*Господо, ја немам никаквих гаранција осим својих открића. Ја нисам осигуравајућа фирма. Морате ми веровати на реч и препустити се инстинкту, интуицији, машти.
- \*Моја метода приступа је друкчија. Ја не журим у праксу. Када добијем нову идеју почињем је развијати у својој машти и правим побољшања и покрећем уређај у мојим мислима. Када одем тако далеко да отеловим све што је у мом изуму, сва могућа побољшања којих се могу сетити, а да не видим ни једну грешку, онда завршим конкретан производ мог ума.
- \*Пре него што сам направим скицу на папиру, цела идеја је разрађена ментално. У мојем уму мењам конструкцију, радим побољшања, па чак и покрећем уређај.
- \*Иако немамо позитивних доказа о постојању набијених тела у простору, без других супротно набијених тела у близини верујем да је Земља управо такво тело. Који год процес то био земља је била одвојена од других тела и то је прихваћен поглед на њено порекло. Она је морала задржати набој, као што се догађа у свим процесима механичког одвајања. Да би дошли до броја миље у свемиру то захтева превладавање тешкоћа само механичке природе.
- \*Како многе генерације пролазе, наше стројеве покретаће снага која ће се моћи добити у било којој тачки свемира. Ова идеја није бајка, она је итекако остварива. Човек је био вођен тиме много пре инстинктом или разлогом, била је изражавана на много начина, на много места у старој и новој прошлости. Налазимо га у дражесном миту о Антеју, који снагу добива из земље.
- \*У простору је енергија! Је ли то статичка или кинетичка енергија? Ако је статичка наше наде су узалудне, ако је кинетичка – а то знамо да је, за неке – онда је само питање времена када ће људи успети у покретању стројева на точку природе.
- \*Природа може постићи исте резултате на различите начине.
- \*Попут таласа у физичком свету, у бесконачном океану медија који прожима све, тако у свету организама, у животу, импулс наставља даље свој пут, с времена на време, чини се с брзином светлости, с времена на време опет, тако полако да је за узрасте и доби чини се да остаје, пролази кроз процесе сложености

непојмљиве људима али је у свим својим облицима, у свим фазама вала, његова енергија све веке векова интегрално присутна.

- \*Једна зрака светлости из далеке звезде пада на око тиранина, кроз прохујало време може променити ток његова живота, може променити судбину народа, може променити површину кугле – тако замршени, тако незамисливо сложени су процеси у природи.
- \*Ни на који начин не можемо добити такву силну идеју о величанствености природе, него кад сматрамо да је у складу са законом о очувању енергије кроз бескрајност, снагу у савршеној равнотежи, а тиме и енергија једне мисли може одредити гibaње свемира.
- \*Важније од свега овога, међутим, биће пренос енергије без кабла, који ће бити приказани на лествици (скали) довољно великој да носи уверење.
- \*Држим да простор не може бити закривљен из једноставног разлога да не може имати својства. То је могло би се рећи да и Бог има својства. Он нема својства, једини његови атрибути су наше властите израде. О својствима можемо само говорити када их гледамо као материју испуњену простором. Рећи да у присуству великог тела простор постаје закривљен је еквивалентно наводити да нешто може деловати на ништа.
- \*Научници од Франклина до Морсеа били су јасни мислиоци и нису производили погрешне теорије.
- \*Ајнштајново дело релативности је величанствена математичка одора која одушевљава, заслепљује и тера људе да буду заслепљени за темељне погрешке. Теорија је попут просјака одевена у гримиз кога неук народ узима за краља. Његови експоненти су бриљантни људи, али они нису метафизичари него научници.
- \*На крају крајева, ова централа и није тако важна. Она је само практична примена теорија које већ дуго познајемо. Уместо да себи честитамо требали бисмо се срамити што је нисмо саградили раније. Прави је посао тек пред нама. Морамо савладати удаљеност, осетила регистирају само оно што је у близини.
- \*Морамо ослободити мисли од ограничења која намеће простор и време, али и сачувати главне значајке.
- \*Привлачење и одбијање то су необичне појаве. Подстицајне и узбудљиве. Електрицитет и магнетизам јединствене су силе у природи.
- \*Ништа ми ниси дужан. Кад нико није слушао, веровао си у мене. Пружио си руку док су други окретали леђа. (Џорџ Вестингхаусу)
- \*Ја немам породицу. Само желим наставити с радом. Новац би ми само сметао.
- \*Слике, гласови путују ваздухом без жица. Је ли он лудак или преварант? Обећава чуда. Видећемо да ли ће их остварити. (Џ. П. Морган)

- \*Није ми била намјера, но забиљежио сам импулсе из свемира непознатог порекла у правилним интервалима. Можда нам они одавно шаљу поруке којих ми нисмо свесни.
- \*Ако вас то занима, паметно сте одабрали. Верујте свом инстинкту. Не дајте да вас знање заведе. (Марконију)
- \*Енергија, то је кључни проблем будућности – питање живота или смрти. Садашњи извори енергије су непоуздани и трују нашу планету. Можда преживимо то тровање, али доћи ће дан када ће ти извори енергије пресушити.
- \*Ја могу својим пројектом осигурати енергију за све потребе – чисту енергију.
- \*Ја се не бавим прорицањем, нисам гатара, не проричем људима судбину и нисам изумитељ. Ја откривам. Ја сам откривач принципа који постоје.
- \*Енергија добивена разарањем природних елемената злочин је против природе и изазвати ће катастрофу. (О нуклеарној енергији)
- \*Претпоставимо да није луд, тај би човек могао преокренути цели свет наглавачке. (Џ. П. Морган)
- \*Ја сам у Њујорку, али је моје срце на Нијагари. (Тесла у првом обиласку Нијагаре)
- \*Осећао сам неки необичан доживљај када год би дубоко дисао. Када год би дубоко дисао, обузимало ме осећање лакоће, као да ми је тело изгубило тежину и може летети кроз зрак само снагом моје воље.
- \*Инстинкт је нешто што надмашује знање.
- \*Живим светом смемо управљати, али га не смемо израбљивати и уништавати у сврху неког вишег задатка.
- \*Људски је задатак одрећи се насиља.
- \*Битно је за мирољубив опстанак човечанства да превлада заједничка духовна мисао водилца.
- \*Да се ослободимо животињских нагона који нас уназађују требамо направити потпуни рез. Сва остала промишљања су непотребна.
- \*Највећи људи су они који промичу и живе највиша морална постигнућа.
- \*Никад не веруј сјају у очима жене! То је светло што продире кроз њену шупљу главу.
- \*Наумио сам сав свој живот посветити раду и због тога сам се одрекао љубави и друштва добре жене; а и више од тога. Мислим да се књижевник или музичар

требају оженити. Они тако добивају надахнуће које их води према још већем успеху. Али, проналазач има тако жестоку нарав, с толико дивље, страствене особности да би морао све то напустити и тако се одрећи изабраног подручја рада како би се посветио жени. А штета је што је тако; каткад се осећамо тако усамљени.

\*Борба жене за равноправност завршиће новим поретком у односу на пол, у коме ће жене бити надмоћније. Савремена жена, која већ сада у чисто површним појавама представља напредак свога пола, само је спољни знак нечег дубљег и моћнијег што сазрева у недрима људске врсте.

\*Електрицитет је за мене све. Дан када сазнамо шта је електрицитет биће најзначајнији дан у историји човјечанства.

\*Замисао ме је погодила попут жестоког ударца. Сада могу само толико да кажем да ће оно доћи из потпуно новог и неочекиваног извора. (Енергија из ваздуха, етера)

\*Када су га новинари питали одакле је снага дошла, Тесла је одговорио: "Из етера ..."

\*Моји трансформатори нису електромагнетски уређаји, они користе блиставе ударне таласе и производе чисти напон без струје.

\*Сваки трансформатор проводи одређено трајање импулса с посебном силом. Дакле, сваки мора бити "угођен" подешавањем прекидања за тај специфичан импулс трајања.

\*Када је сваки трансформатор угођен на своје трајање импулса, импулси могу глатко протицати кроз систем као што гас тече у цеви.

\*Открио сам прекрасну чињеницу да је импулс трајања од 100 микросекунда или мање и да се не може осетити, и да неће naudити – учинити физиолошка стања горим.

\*Трајање искре-варнице мора бити ограничено на нешто мање од 100 микросекунда.

\*Ударни (шок) таласи од 100 микросекунди трајања пролазе кроз све ствари.

\*Ако не разумеш што је електрицитет, ниси усамљен. Чак и професори, инжењери, а и научници тешко схватају концепт.

\*Очито "струја" не може имати неколико различитих ствари у исто време. Нажалост смо дефинисали реч електрицитет на луд начин.

\*Реч "електрицитет" има неколико противречних значења. Ова различита значења су неспојива, и противречности могу збунити свакога. На крају смо присиљени прогласити да нема такве ствари као "струје" на свету!



- \*Будући да реч "електрицитет" нема различита значења, не можемо установити природу електричне енергије.
- \*Електрицитет је као пулс напред и пулс назад. А ја сам увијек био луд за грмљавином.
- \*Електрицитет је живо биће.
- \*Статички електрицитет резултира из неједнаког (или позитивног и негативног) набоја између два објекта. Што то ствара је неугодну искру која може изненадити, а понекад протресе неочекивано.
- \*Ја сам откривач ствари које постоје у природи око нас.
- \*Јефтин инструмент, не већи од сата, омогућиће оном ко га носи да чује било где, на мору или копну, музику или песму, говор политичких вођа, наћи адресу знаних људи, или проповед речитих свештеника, испоручене с неког другог далеког места. На исти начин било која слика, знак, цртеж се могу пренети из једног на друго мјесто.
- \*Мој пројект је био успорен законима природе. Свет није био спреман на то. То је било превише далеко испред времена. Но, исти закони ће превладати на крају и учинити тријумфалан успех.
- \*Никола Тесла је отац и мајка првог електричног аутомобила-возила.
- \*Кад је велика истина случајно откривена и експериментално потврђена у потпуности је признато да је ова планета са свим својим неизмерним грозотама прошарана електрицитетом, ништа више него као мала метална лопта и том чињеницом много могућности, свака збуњујуће маште и непроцењивих последица, пружају апсолутно сигуран успех.
- \*Од првога плана па до реализације, а онда на крају – човечанство се као гомила мравца подиже са штапом: „Види узбуђење долази!”
- \*Свемир је као кретни-кинетички систем напуњен енергијом која би могла се упрегнути на било којем мјесту.
- \*Пронашао сам начин преношења енергије кроз простор користећи резонанцу, базирану на основи мога уверења да простор стоји и да је прожет таласима.
- \*По мени, привиђења су била део рефлексног деловања мозга, под неким изузетним утицајем. Дефинитивно није реч о халуцинацијама. Ево како је то било: претпоставимо да сам био на сахрани или неком сличном догађају. Ноћима после тога, када се све смири, живе слике тих призора би се појављивале пред мојим очима и остајале, упркос свим напорима које сам чинио да престану. Некад би остајале у простору, чак и након што бих ја, машући, рукама пролазио кроз њих.
- \*Слике које су ми се приказале биле су необично оштре, јасне и имале су чврстину метала.

\*Ходао сам брдом, покушавајући да се склоним од надолазеће кише. Небо је било јако облачно, али није почело падати све док, у једном тренутку, није севнуло и загрмило, а онда се сручио страшан пљусак. Схватио сам да су те две појаве међусобно повезане, као узрок и последица. Мало размишљања о томе, навело ме на закључак да количина кише која пада увелико зависи и од електричне енергије. Кад би могли произвести електричне ефекте потребног квалитета, цела планета и услови на њој би могли бити измењени. Могли би наводњавати пустиње и зауздати природу у људске сврхе.

\*Уништио сам своју „сексуалност“ у доби од 33 године због извесне француске глумице која је толико наваљивала на мене да се нисам могао концентрисати на посао. Никад нисам додирнуо жену.

\*"Није то био сан", изјавио је Тесла, "него скупа гозба електротехнике - као слеп, неверљив и сумњичав свет."

\*Био сам позитивно престрашен, било је у том откуцавању нечег мистичног, да не кажем натприродног, а ја сам био сам у лабораторији те ноћи. Премда нисам могао дешифрирати њихово значење, био сам сигуран да ти сигнали нису случајни. У мени расте осећање да сам први човек који је чуо сигнале са друге планете.

\*Упитан да ли поседује накит, казао је: "Не, господине, накит ми се гади."

\*Највише га је ипак погодила додела Нобелове награде Марконију и Брауну за "одвојен, али паралелан рад на развоју бежичних комуникација". Када је чуо за то, упутио се према Бруант парку са хрпом мрвица у рукама и сео на клупу да нахрани голубове. "Они су моји једини пријатељи", казао је једном новинару.

\*Велики индустријалци хоће да радим за њих. Али ја не желим да радим с туђим новцем и будем зависан.

\*Увек сам мислио да жена има оне суптилне умне и душевне особине које су је чиниле надмоћнијом у односу на мушкарца. Али, танкоћутна жена коју обожавам је сада нестала и уступила место жени која мисли да је њен највећи циљ да што више личи на мушкарца – у одевању, гласу и делу... Свет је искусио многе трагедије, али, по мени, највећа трагедија је садашња економска ситуација која је жену окренула против мушкарца и оне у много случајева успевају заузети његово место у послу и индустрији. Растућа тенденција жене да засени мушкарца је знак пропадања цивилизације.

\*Намера повећања броја стоке да би се добило више хране чини се исправна, но тако се мноштво може прехранити само на 'кратки дах'. Свакако је битније узгајати поврће и житарице, а исто тако сматрам да је вегетаријанство препоручљива полазна тачка за одрицање од уврежених варварских навика. Многи народи који живе скоро искључиво вегетаријански показују већу снагу и телесну спремност. Неке саднице, као што је зоб, су исплативије од меса и боље за душевно и телесно здравље. Треба учинити све напоре да би се зауставило обијесно и окрутно клање животиња које може бити погубно и за људски морал.

- \*Посве ми је неважно покрећем ли своју турбину у мислима или је испитујем у лабораторију.
- \*Ја не радим за новац. Ја не водим бригу, хоће ли се мој патент продати, већ хоће ли науци користити... Ја радим на научној теорији, којом крчим пут кроз непознате светове и постављам темеље на којим ће будуће генерације зидати нови свет.
- \*Из овог рата највећег у повести мора се родити нови свет. Свет који ће оправдати жртве које човечанство подноси. Тај нови свет мора бити свет у којем неће бити искоришћавања слабих од јаких, добрих од злих, где неће бити понижавања сиромашних од силовитости богатих. Где ће дела ума, науке и вештине служити заједници за олакшање и улепшавање живота. А не појединцима за стицање богатства. Тај нови свет не може бити свет понижених, погажених већ свет слободних људи и народа једнаких у достојанству и поштовању човека.
- \*Не могу више да издржим. Рат је страшна ствар.
- \*Једног дана цела земљина кугла претвориће се у један мозак. Чућемо и видећемо један другог као да смо лице у лице иако ће нас раздвајати на хиљаде миља.
- \*Велики је човек онај који својим умним даровима и способностима наткрије остале људе, који као што пчела прикупља мед, прикупља знање и открива нове истине, али све то крунише љубављу према човечанству, да му помогне да што пре изађе из беде, страха, глади, незнања, болести. Нису велики они који понижавају човека, већ они који обогаћују његово духовно наследство и тиме помажу његовој срећи.
- \*Религијска учења (догме) више нису прихватљива у свом изворном облику, но сваки појединац полаже наду у неку врсту натприродне силе.
- \*Национални егоизам и болесни патриотизам увек имају тенденцију да сурвавају свет у преисторијско дивљаштво и сукобе. Био сам уверен да место "националног егоизма" и "болесног патриотизма" у нашим срцима треба да заузме љубав према природи и научним идеалима. (Тесла је дубоко веровао да су управо наука и научна открића те моћне силе које ће довести до те универзалне љубави)
- \*Пренос енергије без жице је готова ствар, записао је настављајући с моралном дилемом, али схватате ли да је енергетски пренос без жице у ствари нова врста артиљерије? Свака кугла избачена из топа преноси уништавајућу енергију. Зато ме моје најновије идеје брину. Шта ће човечанство учинити с њима?
- \*Способност електрицитета да путује кроз ваздух показује, да се фреквенције и други таласи енергије могу преносити с места где се генеришу на друге тачке планета бежично.
- \*"Ја сам апсолутно исцрпљен, али не могу престати с радом. Моји експерименти су тако важни, тако леви, тако невероватни да се једва могу одвојити од њих да бих нешто појео. А када покушам да спавам све време размишљам о њима. Мислим да ћу тако наставити док не умрем."
- \*Када се заврши пројект, човјек ће моћи да диктира инструкције из Њујорка, и оне

Ће се одмах појавити у Лондону или било где другде. Човек ће моћи да са свог радног места разговара с било којим телефоном у свијету. Малени инструмент не већи од сата, ће омогућити његовом власнику комуникацију било где: на мору или земљи. Исто тако ће се моћи пренети било која слика, симбол, цртеж или текст.

\*Наш свет је урођен у огромном океану енергије, ми летимо у бесконачном простору неверојатном брзином. Све се врти околу, све је у покрету – све је енергија. Имамо амбициозан задатак – да пронађемо начин искоришћавања ове енергије. Затим добијајући је из непресушних извора, човечанство ће кренути напријед гигантским корацима.

\*Планета Земља је сферни кондензатор огромног капацитета. То је магнет, који се ротира и пуни струјом атмосферу.

\*Практичан пренос ел. енергије без проводника и стварање деструктивног утицаја на великој даљини је безусловно могуће. Већ сам конструисао бежични пренос, који ради то. Моје способности су отишле тако далеко да деловање велике разорне моћи могу пренети на било коју тачку на свијету, изабрану унапред с великом прецизношћу.

\*Таласи створени мојим предајником биће највећа спонтана појава енергије на планети.

\*Борио сам се с овим проблемом неколико година. То је било питање живота и смрти. Знао сам да ћу умрети ако га не решим. Мој ум је био затегнут до крајних граница, и у неком тренутку незамисливо се догодило. – Чуо сам куцање сата три собе даље од мене, слетање мухе на стол, туп ударац се понављао у мојим ушима, у мраку сам имао осетљивост слепих мишева и био у могућности да пронађем предмет захваљујући посебним трнцима у челу. Сунчеве зраке, тако су притискале мој мозак да сам скоро пао у несвест. Пролазећи у даљини кочија је протресала моје тело и изненада сам видео бљесак, као минијатурно сунце. И у једном тренутку истине открио сам себе. То је било стање апсолутне среће. Мисли су ишле бескрајним током, а ја сам једва успевао да их фиксирам.

\*Не требају ми модели, цртежи, експерименти. Када се рађају моје идеје ја почињем да градим у машини уређаје, мењам конструкције, усавршавам и укључујем. И мени је потпуно свеједно спроводе ли се испитивања инструмената у мојој глави или у лабораторији, резултати ће бити идентични. За двадесет година нисам имао ни један изузетак.

\*Мој мозак је само пријемник. У свемиру постоји нека језгра из кога ми црпимо знање, снагу, инспирацију. Нисам продро у тајне те језгре, али знам да она постоји.

\*Велика мистерија нашег постојања тек треба да се открије, може се показати да чак и смрт није крај.

\*Био сам два блока од куће, где је лежала моја болесна мајка. И одједном сам видео облаке с анђеоским ликом. Један од њих је постепено добивао црте моје

мајке. Изненадним увидом схватио сам да је управо умрла. И то је била истина.

\*Свемир је један разуман живи организам. Свемир је интегрални организам, који се састоји од више делова који су слични, али се разликују по различитој фреквенцији вибрације. Сваки део је паралелни свет. Улазећи у резонанцију с фреквенцијом неког другог света, ми као да отварамо прозор у тај паралелни свијет. Тако се може путовати широм Свемира.

\*Колико људи ме је звало фантазером, ругајући се мојим идејама, наш заблудели кратковидни свет. Судиће нам време.

\*Електрична енергија је свеprisутна и неограничена у количини. Она може покретати стројеве без употребе угљена, уља, плинова или било којих других горива. Ова енергија бити ће изведена из енергије која покреће цели Свемир – козмичке енергије.

\*Лепота и мирис руже могу се узимати као лек, а сунчеви зраци као храна. Живот има бесконачан број видова, а дужност научника је да их проналази у сваком облику материје.

\*Све је Светлост. У једном њеном зраку је судбина народа; сваки народ има свој зрак у оном великом светлосном извору који видимо као Сунце. И запамтите: ниједан човек који је постојао, није умро. Претворили су се у Светлост и као такви постоје и даље. Тајна је у томе да се те светлосне честице поврате у првобитно стање.

\*Најпре је била енергија, потом материја.

\*Упамтите није закривљен простор, већ човеков ум који не може да схвати бескрај и вечност! Да је творцу релативности то јасно, стекао би бесмртност, чак и физичку ако му је то по вољи.

\*Материја је створена из првобитне и вечне енергије коју знамо као Светлост. Засјала је и појавиле су се звезде, планете, човек и све што је на Земљи и у Универзуму. Материја је израз бесконачних видова Светлости; зато је енергија старија од ње. Постоје четири закона Стварања. Први је да је извор свега у непојамном, црној честици коју ум не може замислити, нити математика измерити; у ту честицу стане цели свемир. Други закон је ширење таме, која је права природа Светлости, из непојамног и њен преображај у светло. Трећи закон је потреба светлости да постане материја. Четврти закон гласи: нема почетка ни краја; три претходна закона одувек трају и стварање је вечно.

\*Ја сам део Светлости, а она је музика. Светлост испуњава мојих шест чула: ја је видим, чујем, осећам, миришем, дотичем и мислим. Мислити је код мене шесто чуло. Честице Светлости су исписане ноте. Једна муња може бити читава соната. Хиљаду муња је концерт. За тај концерт ја сам створио лоптасте муње које се чују на леденим врховима Хималаја.

\*Моје духовно ухо је велико као небо које видимо изнад нас. Своје физичко ухо увећао сам радаром. По теорији релативности две паралелне линије састаће се у

Бескрају. Тиме ће и Ајнштајнова крива постати права. Једном створен, звук траје вечито. За човека он може да ишчезне, али наставља трајати у тишини која је његова највећа моћ.

\*Визуализацији имам да захвалим за све што сам створио. Догађаји из мог живота и моја открића су пред мојим очима стварни, видљиви као свака појава и предмет. У младости сам се тога плашио, не знајући шта је то заправо, али касније сам ту моћ примио као изузетан дар и преимућство. Његовао сам га и љубоморно чувао. Визуализацијом сам на већини изума вршио и исправке, онда их, тако завршене, правио. Њоме решавам и компликоване математичке једначине, а да не исписујем бројеве. На Тибету бих због тог дара добио чин високог Ламе.

\*Мој вид и слух су савршени и, смем то слободно рећи, јачи него у осталих људи. Ја чујем грмљавину на сто педесет миља, и видим боје у небу које други не виде. То увећање вида и слуха имао сам и као дете. Касније сам то свесно развијао.

\*Седмо прилагођавање је знање како да се психичке и виталне енергије претворе у оно што желимо, и постигнемо власт над свим осећањима. Хиндуси то називају Јогом Кундалини. Ова знања се могу научити, за што су потребне многе године, или се стичу рођењем. Ја сам их већину стекао рођењем. Она су у најближој вези с полном енергијом, која је после Светлости најраспрострањенија у свемиру. Жена је највећи крадљивац те енергије, а тиме и духовних моћи. Ја сам то одувек знао и чувао се. Од себе сам створио оно што сам хтео: мисаону и духовну машину.

\*Сви моји изуми, моја открића и дела су били само једна велика игра. Ја сам се играо. Играо сам се читавог свог живота и уживао у томе. Јест, тако је. Ја сам волео да се играм Електрицитетом!

\*Драги господине Смит, невоља и јесте у томе што су људи одвећ озбиљни. Да то нису, били би срећнији и знатно дуже би живјели. Кинеска пословица каже да озбиљност скраћује век.

\*Живот је ритам који се мора спознати. Ја осећам тај ритам и управљам се по њему и препуштам му се. Он је врло захвалан и дао ми је знања која имам. Све што живи повезано је дубоким и дивним везама: човек и звезде, амеба и Сунце, наше срце и кружење бесконачног броја светова. Те везе су нераскидиве, али оне се могу припитомити и умилостивити тако да човек и сам почне стварати нове и другачије односе у свету, а да старе не наруши. Знање долази из космоса; наш вид је његов најсавршенији пријемник. Имамо два ока: земаљско и духовно. Треба настојати да она постану једно око. Универзум је жив у свим својим манифестацијама, попут какве мислеће животиње. Камен је мисаоно и осећајно биће, као што су то биљке, звер и човек. Звезда која сија тражи да је гледамо, и да нисмо одвећ обузети собом разумели бисмо њен језик и поруке. Своје дисање, очи и уши човек мора ускладити с дисањем, очима и ушима универзума.

\*Значи да постоји опште знање и истине које је човек одувек поседовао. По мом осећању и искуству, у космосу има само једна материја и једна врховна енергија с бесконачним бројем манифестација живота. Најлепше од свега је то што открићем

једне тајне у природи, откривате и остале. Оне се не крију, ту су око нас, али ми смо слепи и глухи за њих. Ако се емотивно вежемо за њих, оне нам саме долазе. Све је електрицитет. Најпре је Светлост, бескрајни извор из којег истиче материја и распоређује се у свим облицима који представљају Свемир и Земљу са свим њеним видовима живота.

\*Електрицитет сам ја сам. Или, ако хоћете, електрицитет у људском обличју. То сте и ви, господине Смит, али тога нисте свесни.

\*Светлост је увек била на мојој страни. Знате ли ко ми је открио обртно магнетно поље и индукциони мотор, што ме је прославило у двадесет шестој години? Једне летње вечери, у Будимпешти, посматрао сам са својим пријатељем Сигетијем залазак Сунца. Хиљаде ватри окретало се пламтећи хиљадама боја. Сетио сам се Фауста и рецитовао стихове из њега. И тада, као магнетизован, видео сам како се обрће магнетно поље и ради индукциони мотор. Видео сам их у Сунцу!

\*Звук не постоји једино у грому, већ и у муњи; код ње је он претворен у сјај и боје, а боје се могу слушати. Језик је од речи, што значи да је од звукова и боја. Сваки гром и муња су различити и имају своја имена. Ја неке од њих називам именима оних који су ми били блиски у животу, или по онима којима се дивим. У небу севају и грме моја Мајка, сестра, брат Данило, песник Змај и личности из српске повести. Имена као што су Исаија, Језекиљ, Леонардо, Бетовен, Гоја, Фарадеј, Пушкин и све неугасле ватре означају јата и сплетове муња и громава који не престају сву ноћ, и земљи доносе благородну кишу или пале шуме и људска насеља. Постоје муње и громови, и то они најсјајнији и најмоћнији, који не ишчежавају. Они се враћају и ја их препознам међу хиљадама.

\*Ја сам се хранио својим мислима, научио сам да управљам осећањима, сновима и визијама. Одувек сам је неговао, као што сам неговао и свој занос. Цео свој дуги век провео сам у заносу. То је био извор моје среће. Он ми је помогао и да током свих ових година поднесем рад, који је био довољан за пет живота. Најбоље је радити ноћу, јер су звездана светлост и мисли у блиској вези.

\*Ја сам трагао за тиме како да се очува људска енергија. Она је један од видова Светлости, каткад равна врхунском небеском светлу. Нисам трагао за тиме ради себе, већ ради добра свих. Верујем да ће моја открића учинити људима живот лакшим и сношљивим, и усмерити их на духовност и моралност.

\*Наша прва настојања су сасвим инстинктивна, пуна имагинација, жива и недисциплинована. Како постајемо старији разум се све више потврђује и ми постајемо све систематичнији и лукавији. Али они разни импулси иако тог часа неделотворни врло су значајни и могу уобличити наше праве судбине. Заиста сада осећам да сам их разумео и узгајао. Уместо потискивао био бих додао знатну вредност свом завештању свету. Али све док нисам сазрео, нисам схватио да сам изумитељ.

\*Покушавајући да дам повезану и искрену процену свог дјеловања у овој серији чланака који ће бити објављени у *Electrical Experimenteru*, а који су углавном упућени нашим млађим читаоцима морам се макар нерадо задржати у тренуцима

своје младости и околностима и изумима који су били одлучујући у одређивању моје каријере.

\*Чини ми се да сам одувек био испред свог времена... Предвиђање је незахвално. Ниједан човек не може да види сувише далеко у будућност. Напредак и проналасци се развијају у другачијим правцима од оних које смо предвиђали. Такво је било моје искуство, мада себи ласкам да су догађаји потврдили многе развојне правце које сам предвиђао у првој трећини двадесетог века.

\*Изгледа да сам увек био испред свог времена. Требало је да чекам деветнаест година да проради електрана на Нијагари заснована на мом систему, прошло је петнаест година пре него што је мој патент за бежични пренос сигнала, објављен још 1893, нашао универзалну примену. Најавио сам космичке зраке и моју теорију радиоактивности 1896. Једно од најзначајнијих открића – резонантност Земље – као основу бежичног преноса енергије, а које сам објавио 1899.г., многи не разумеју ни данас. Готово две године пошто сам обавио пренос електричне енергије око читаве планете, Едисон, Штајнмец (Steinmetz), Маркони и други, тврдили су да је немогуће бежичним путем пренети преко Атлантика чак ни обичан сигнал. С обзиром на то да сам наговестио толико много значајних открића, мислим да нећу много погрешити ако покушам да предвидим како ће изгледати живот у двадесет и првом веку.

\*Живот јесте и увек ће бити једначина чије је решење неухвативо, али она ипак садржи одређене познате чињенице. Са сигурношћу можемо да кажемо да је живот кретање, иако недовољно познајемо његову природу. За кретање је неопходно тело које се помера и сила која га потискује и помаже да савлада отпор. Човек, уопштено, маса је коју потискује сила. Отуда се и општи закони у царству механике који важе за кретање, могу применити и на човечанство.

\*Постоје три начина како се може повећати енергија која одређује људски процес: прво, можемо повећати масу. То би, у случају човечанства, значило побољшање услова живота, здравља, развоја врсте и слично. Друго, можемо да смањимо силе отпора које успоравају напредак, као што су незнање, глупост, и религиозни фанатизам. Треће, можемо да умножимо енергију људске масе овладавањем силама универзума, као што је сила Сунца, океана, ветрова и плиме и осеке. Првим методом остварујемо више хране и опште благостање. Другим се стварају услови за мир. Трећим се повећава наша способност да радимо и стварамо. Напредак, било какав, је немогућ уколико наши напори нису усмерени ка повећању благостања, ка миру и ка стваралаштву. По томе, је механицистичко схватање живота јединствено с учењима Буде и Исуса.

\*Мада нисам верник у ортодоксном смислу, ослањам се на религију, прво, јер сваки човек мора да има неки идеал – религиозни, уметнички, научни или хуманитарни – да би његов живот имао неког смисла. Друго, јер све велике религије садрже мудре препоруке за добар живот, а које важе данас као и у доба када су настале.

\*Не постоји сукоб између идеала науке и идеала религије, али је наука супротстављена теолошким догамама јер се наука заснива на чињеницама. За мене, универзум је једноставно велика машина која никада није постала и никада



неће нестати. Људско биће није изузетак у природном поретку ствари. Човек је, као и универзум, машина. Ништа не допире до нашег ума нити утиче на наше деловање, посредно или непосредно, а да није одговор на поруке које чулима примамо из спољашње средине. Због сличности наше конструкције и наше околине, сви слично одговарамо на сличне утицаје, а као резултат наших реакција, долазимо до разумевања. Током свих ових векова, развијали су се бесконачно сложени механизми, међутим, оно што ми зовемо „душа“ или „дух“, није ништа више од збира свих функција тела. Када ове функције нестану, такође нестају и „душа“ или „дух“.

\*Сва моја истраживања показују на закључак да су то мале честице, свака тако маленог набоја да их можемо назвати неутронима. Крећу се великим брзинама прелазећи и брзину светлости. (О неутринима честицама бржим од брзине светлости, 1932. г.)